

Проблема сенсу життя людини в контексті розвитку філософії

У певний момент кожна людина стикається з питанням – у чому сенс життя? Таке питання постає, коли людина має намір зрозуміти та пізнати себе, знайти своє місце та призначення у цьому світі. Жодна людина не може, та й свідомо не бажає жити без мети, мрій, планів, завдань, які б надали життю повноти, зробили його б значним. Завдання даної роботи полягає у розкритті проблеми сенсу життя людини через призму філософських поглядів різних епох. Це питання є актуальним, оскільки чітке уявлення людини про своє життєве призначення і є рушійною силою буття людини.

Відверто кажучи, питання про сенс життя людини є ключовою світоглядною проблемою. В історії висувались різні погляди на проблему сенсу життя людини, і їх можна умовно поділити на дві основні групи. [1]

Перша група – оптимістична. Людина вважається хазяїном своєї долі, саме від її рішень і залежить те, яким буде її життя. До цієї групи ми відносимо Аристотеля, Ф. Аквінського, Ф. Бекона, К. Маркса, Шардена та ін.

Сенс життя людини за Аристотелем полягає в досягненні вищого блага через діяльність. Фома Аквінський сенс життя бачить у щасті, яке полягає в пізнанні й спогляданні Бога. Причому, пізнання розглядається ним як вища функція людини, а Бог для пізнання виступає як невичерпне джерело. На думку Бекона шлях людського пізнання є дуже важким, адже пізнавати доводиться при «невірному світлі почуттів». За Карлом Марксом сенс життя полягає в тому, що людина своєю практичною діяльністю сама визначає його. Французький філософ Тейяр де Шарден вбачає сенс життя в об'єднанні людей, оскільки "існувати" означає "об'єднуватися".

Друга група поглядів про сенс життя – песимістична. Людина не може змінити щось у своєму житті, вона є «іграшкою» долі. Таких думок дотримувались: А. Шопенгауер, Ф. Ніцше, А. Камю, Ж.-П. Сартр та інші.

Зокрема, Шопенгауер казав, людина може прожити гідно, викоринивши в собі «волю до життя», усунувши афекти, викликані волею. Що стосується Ф. Ніцше, то він уважав, що сенс людського життя полягає у примиренні з його безглуздістю, а також сенсом життя є підготовка Землі до появи надлюдини: «Людина — це линва, натягнута між мавпою і надлюдиною». У філософії А. Камю питання про сенс життя зайняло центральне місце. Він вирішує його парадоксально: затверджуючи, що світ абсурдний, хаотичний, а тому віра в сенс життя так само абсурдна, але він усе ж знаходить сенс життя в бунті проти абсурду. А от Жан-Поль Сартр трактував буття людини як «ніщо», цитую: «життя до того, як ми його проживемо, — ніщо, але це від вас залежить надати йому сенс». [2, с.110]

Отож, проблема сенсу життя існує та й існувала у всі часи. Проте віднайти єдиний сенс життя — неможливо, тому що разом із загальнолюдськими традиційними цінностями, він має і дещо специфічне — особисті сподівання людей певної епохи.

Таким чином, результатом дослідження є аналіз проблеми сенсу життя на основі філософських вчень різних епох. Було встановлено, що погляди на поставлену проблему поділились на дві групи: оптимістичну (людина - господар долі) та песимістичну (людина ніяк не впливає на долю). Наразі проблема сенсу життя також стоїть гостро, оскільки відбувається переоцінка цінностей, а традиції змінюються.

Список використаних джерел:

1. Данильян О. Філософія: Підручник [Електронний ресурс] / О. Г. Данильян, В. М. Тараненко. — Режим доступу: <http://pidruchniki.com/1584072037555/filosofiya/filosofiya>
2. Сторіжко Л. Історія філософії: Навчальний посібник / Л. В. Сторіжко. — К.: Фенікс, 2012. — 160 с.